

Bibliografia arqueològica de l'Alt Camp

M. Ester Fabra Salvat

Paraules clau: bibliografia, arqueologia, Alt Camp.

Resum: Aquest treball és el sisè lliurament de l'estudi iniciat a *Quaderns de Vilaniu. Miscel·lània de l'Alt Camp*, núm. 29 (maig de 1996) amb la recerca i el comentari de les publicacions que esmenten o estudien jaciments o materials arqueològics ubicats o relacionats amb l'Alt Camp. La recopilació pretén ser una eina didàctica i de consulta fàcil, amb àmplia informació sobre la localització de cada una de les entrades esmentades. Aquesta sisena tramesa forma part d'un estudi més extens que publicarem posteriorment.

Abstract: This is the sixth instalment of the project started in *Quaderns de Vilaniu. Miscel·lània de l'Alt Camp*, num. 29 (may 1996) with the research and commentary of those publications which mention or study archaeological sites and materials located in or connected to the Alt Camp area. The compilation aims to be a didactic, easily accessible tool bringing meaningful information about the location of each of the mentioned entries. This sixth chapter is part of a wider project to be continued.

La bibliografia que avui es presenta és la sisena part de la ja publicada amb el títol «Bibliografia arqueològica de l'Alt Camp, I», apareguda a *Quaderns de Vilaniu. Miscel·lània de l'Alt Camp*, núm. 29, maig de 1996; «Bibliografia arqueològica de l'Alt Camp, II», apareguda a *Quaderns de Vilaniu. Miscel·lània de l'Alt Camp*, núm. 33, maig de 1998; «Bibliografia arqueològica de l'Alt Camp, III», apareguda a *Quaderns de Vilaniu. Miscel·lània de l'Alt Camp*, núm. 38, novembre de 2000; «Bibliografia arqueològica de l'Alt Camp, IV», apareguda a *Quaderns de Vilaniu, Miscel·lània de l'Alt Camp*, núm. 45, maig de 2004 i «Bibliografia arqueològica de l'Alt Camp, V», apareguda a *Quaderns de Vilaniu. Miscel·lània de l'Alt Camp*, núm. 60, novembre de 2011.

Si partim de les premisses ja enunciades en aquell primer treball, ara oferim cinquanta noves ressenyes entorn del patrimoni arqueològic de la nostra comarca.

Recordem les divisions establertes en aquell primer article, ja que ens faciliten la localització de cada entrada:

- A. Aspectes globals de la comarca
- B. Etapes cronològiques
 - B.1. Paleolític
 - B.2. Neolític
 - B.3. Edat dels metalls
 - B.4. Iberisme
 - B.5. Món romà
 - B.6. Època medieval
 - B.7. Edat moderna
 - B.8. Arqueologia industrial
- C. Altres

Llista de biblioteques on es poden localitzar els documents:

- BCC: Biblioteca Carles Cardó de Valls
- CRAI: Centre de Recursos d'Aprenentatge i Investigació (URV)
- Hemeroteca Tarragona: Hemeroteca Tarragona de la Fundació Catalunya La Pedrera
- ICAC: Biblioteca de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica

B.1 Paleolític

251. «La Generalitat ha portat a terme dues excavacions d'urgència a la zona del Pont de Goi»

El Pati, 548, Valls, 31 de març de 1994, 48 pàg.

Loc. pàg.: 18

Loc. document: BCC

Informació sobre la realització d'unes excavacions d'urgència a la zona del Pont de Goi motivades per les obres de canalització del gasoducte de la Pobla de Mafumet, en direcció a Valls-la Riba. Els dos jaciments afectats pertanyen l'un a l'època paleolítica i l'altre a l'època romana.

B.4 Iberisme

252. «Alumnes en pràctiques de la UB descobreixen un gran fossat ibèric de més de 2.200 anys d'antiguitat a Valls»

www.icac.cat, gener de 2015

Informació de la descoberta d'un gran fossat al jaciment ibèric del Vilar que incideix en les tècniques geofísiques que s'han emprat per a la seva localització i el suport historiogràfic que avala la localització de la ciutat de Cissa i la seva batalla emmarcada dins dels fets de la II Guerra Púnica.

253. «Descobert un gran fossat al poblat ibèric del Vilar (Valls)»

www.icac.cat, gener de 2015

Informació sobre la troballa del fossat del jaciment del Vilar, projecte d'investigació en el qual s'inclou aquest descobriment i altres prospeccions arqueològiques realitzades a la zona de Cabra del Camp, on s'ha localitzat un nou assentament ibèric.

254. «Descoberta a l'Alt Camp d'una granja d'època ibèrica»

www.icac.cat, febrer de 2015

Notícia de la localització i excavació d'un assentament ibèric rural a Nulles. Es descriuen la seva forma i la distribució i es dona una datació del s. III aC.

255. Fotografia a *Cultura*, 566, Valls, novembre de 1996, 48 pàg.

Loc. pàg.: I

Loc. document: BCC

Detall decoratiu d'un càlat aparegut al tester K de Fontscaldes.



*Troballa
del fossat
del jaciment
del Vilar.
Fotografia:
Burguete.*

256. ACN

«Alumnes en pràctiques de la UB descobreixen un gran fossat de més de 2.200 anys d'antiguitat a Valls»

La Vanguardia, 27 de gener de 2015

www.lavanguardia.com/.../alumnes-en-practiques-de-la-ub-descobreixen-un-gran-fossat-de-mes-de-2-200-anys-d-antiguitat-a-valls.html

Notícia de la descoberta del fossat del jaciment ibèric del Vilar.

257. Amat, E. / Murillo, F.

«El Vilar, un gran desconegut»

Cultura, 606, Valls, juny de 2000, 47 pàg.

Loc. pàg.: 31-33

Loc. document: BCC

Arran de les prospeccions arqueològiques que es portaven a terme dins l'àmbit del jaciment ibèric del Vilar obligades per un projecte d'urbanització i construcció de nous habitatges, es publica aquest estudi en el qual es fa un repàs de la bibliografia existent fins al moment sobre aquest jaciment. L'article introdueix una sèrie de consideracions poc contrastades i, en algun cas, errònies que cal matisar.

La necessitat de l'existència d'un forn de cocció de ceràmica per donar sentit a les grans quantitats de peces aparegudes no es troba contrastada. Pel que fa a la ceràmica fina, aquesta és totalment coincident per forma i decoracions amb els materials apareguts al Tossal de les Tenalles, Margalef o Molí d'Espígol. Creiem que són productes d'una importació interna regional, i pel que fa a materials d'emmagatzematge o grollers, la factura dels quals es troba més estandarditzada, ens falten elements d'estudi.

Els autors amplien la cronologia del jaciment del Vilar fins a dates del s. I dC, amplien l'àrea del jaciment i inclouen les restes de la vila romanorepublicana coneguda com la font del Catllar. La suma d'aquestes dues unitats arqueològiques ens dona un ampli ventall cronològic, però es tracta de dos jaciments totalment diferents tant per cultura com per estructura socioeconòmica.

Considerem que la consulta d'aquest article s'ha de fer amb prevenció, ja que apareixen confusions.

258. Anton, J.

«En la retaguardia de Aníbal»

<http://cultura.elpais.com>, 8 de març de 2015

Si partim del text de Titus Livi sobre la batalla de Cissa, trobem la notícia de la localització d'un gran fossat al jaciment ibèric del Vilar.

Es recullen les declaracions del director del projecte, Jaume Noguera, que manifesta la necessitat d'excavar la zona per arribar a conclusions més definitives.

259. Badia, C.

«El poblat ibèric del Vilar podria ser Cissa»

www.icac.cat, febrer de 2014

Entrevista a Jordi López Vilar (ICAC), que, juntament amb Jaume Noguera (UB), ha realitzat un seguit de prospeccions arqueològiques a la zona de Ruanes (Valls) per localitzar materials cartaginesos provinents d'aquestes tropes durant la II Guerra Púnica. Aquestes prospeccions s'emmarquen dins del projecte de recerca arqueològica sobre els assentaments militars d'època republicana a Catalunya.

260. EFE Barcelona

«Descobreixen a Valls un fossat ibèric de més de 2.200 anys d'antiguitat»

Ara, 28 de gener de 2015

https://www.ara.cat/cultura/Descobreixen-Valls-gran-fossat-iberic_0_1293470780.html

La notícia es fa ressò de la descoberta del fossat del jaciment ibèric del Vilar.

261. Eras, J. L.

«Nulles treu a la llum un singular poblat ibèric»

El Punt, 14 de febrer de 2015

<http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/822869-nulles-treu-a-la-llum-un-singular-poblat-iberic.html>

Notícia de la troballa d'un assentament rural ibèric dins del terme de Nulles. El titular utilitza indegudament el terme *poblat* per referir-se a aquesta troballa quan es tracta, en realitat, d'un assentament rural de tipus masia.

262. González, D.

«Entrevista amb... Joan Canela Gràcia»

El Vallenc, 1334, 20 de desembre de 2013, 128 pàg.

Loc. pàg.: 127

Loc. document: BCC

Entrevista a Joan Canela, investigador en formació de l'ICAC, en la qual es fa referència a la recerca d'un campament cartaginès dins el terme de Valls i, de retruc, de la relació del jaciment ibèric del Vilar amb l'antiga ciutat ibera de Cissa.

263. «És lamentable la contínua destrucció de les restes arqueològiques del poblat ibèric del Vilar al llarg del segle XX»

El Vallenc, 1336, 3 de gener de 2014, 104 pàg.

Loc. pàg.: 104

Loc. document: BCC

Entrevista a Jordi López Vilar, responsable de les intervencions arqueològiques a la partida de Ruanes (Valls).



*El jaciment
museològic
de Rabassats.
Fotografia: Burguete.*

S'informa dels resultats d'aquesta primera campanya de prospeccions i del projecte, a més llarg termini, de noves intervencions a la zona per confirmar, o no, la presència d'un campament cartaginès al costat del jaciment del Vilar.

264. Jordi

«Notícies al vol: prospeccions arqueològiques»

Cultura, 605, Valls, maig de 2000, 47 pàg.

Loc. pàg.: 43

Loc. document: BCC

Informacions breus sobre les prospeccions que es van realitzar a la zona del Vilar abans de la urbanització i de la construcció de nous habitatges.

265. Junyent, E. / Alastuey, A.

«La vaixella ilergeta de vernís roig»

Revista d'Arqueologia de Ponent, 1, 1991, 331 pàg.

<http://www.rap.cat/online/rap1/1.pdf>

Els autors fan referències als materials en roig ilerget apareguts al Vilar, l'any 1983 i a altres fragments incomplets de vora i peus en roig ilerget apareguts a Fontscaldes (el Serral) i conservats al MAC.

266. Pellejà, R. / Vilalta, E.

«Darreres intervencions arqueològiques al Vilar de Valls»

La Talaia, 18, Valls, 2010, 31 pàg.

Loc. pàg.: 18-21

Loc. document: BCC

Breu article de divulgació sobre les excavacions del jaciment del Vilar de 2007 i 2008. Després d'un resum històric, la part més interessant d'aquest breu article

se centra en la informació que ens dona sobre les importants i les interessants estructures aparegudes i, dins l'apartat de la ceràmica, de la localització de ceràmica fenícia datada a les darreries del s.VI aC.

267. Plana, M.

«Sota el terra del Vilar»

Diari de Tarragona, 9956, 15 de desembre de 2014, 64 pàg.

Loc. pàg.: 19-20 amb fotografies

Loc. document: Hemeroteca de Tarragona

Article de divulgació on es resumeix l'esdevenir històric del jaciment del Vilar, la seva situació actual i les diferents opinions sobre el seu estudi i preservació dins el marc de la manca d'un espai expositiu i de difusió dins de la ciutat de Valls.

268. Plana, M.

«Es descobreix un fossat ibèric de més de 2.200 anys d'antiguitat»

Diari de Tarragona, 28 de gener de 2015

<https://www.diaridetarragona.com/tarragona/Valls-Es-descobreix-un-fossat-ibric-de-mes-de-2.200-anys-dantiguitat-20150128-0033.html>

Notícia de la descoberta del fossat del jaciment ibèric del Vilar.

269. Plana, M.

«Descobreixen a Nulles un jaciment ibèric del segle III aC»

Diari de Tarragona, 13 de febrer de 2015

<https://www.diaridetarragona.com/tarragona/Descobreixen-a-Nulles-un-jaciment-ibric-del-segle-III-aC-20150213-0050.html>

Notícia de la descoberta d'un assentament rural ibèric al terme de Nulles, partida dels Rabassats. L'article planteja la possible vinculació d'aquest establiment amb el jaciment del Vilar a Valls.

270. Pou, J. / Sanmartí, J. / Santacana, J.

«El poblament ibèric a la Cessetània»

Laietània, 8. *Actes del Poblament ibèric a Catalunya*, 1993, 256 pàg.

Loc. pàg.: 183-206

Loc. document: ICAC

L'article se centra en la zona del Penedès i el Garraf. Malgrat això, fa breus referències a altres jaciments fora d'aquesta àrea i, concretament de l'Alt Camp, esmenta els poblats del Vilar i Garràfols, a banda de les produccions de Fontscaldes.

271. Ramon Sariñena, E.

«El poblament d'època ibèrica a la comarca del Baix Camp: estat de la qüestió»

Acta Arqueològica de Tarragona, II. Reial Societat Arqueològica Tarraconense. Tarragona, 1988-89, 67 pàg.

Loc. pàg.: 55-67

Loc. document: ICAC

Treball de síntesi que incideix en la zona del Baix Camp, però on es fa referència als jaciments ibèrics del Vilar i els Garràfols (Vallmoll).

272. Redacció

«Descobert un gran fossat ibèric a Valls de més de 2.200 anys»

El Vallenc, 1392, 30 de gener de 2015, 120 pàg.

Loc. pàg.: 10 amb fotografies

Loc. document: BCC

Ampli reportatge on trobem la notícia de la descoberta d'un gran fossar que defensava el jaciment ibèric del Vilar. Aquesta estructura ha aparegut després de realitzar una sèrie de tomografies elèctriques i un posterior sondeig que ha confirmat la seva existència.

Els resultats d'aquesta troballa s'inscriuen dins el programa de recerca que la Universitat de Barcelona porta a terme sobre la guerra i el conflicte al nord-est de la península Ibèrica en època tardorepublicana (segles III-I aC), dirigit pel professor Jaume Noguera. Finalment, es planteja la qüestió de la identificació de la ciutat ibera de Kissa o Cissis en l'actual jaciment del Vilar.

273. Morales, R.

«Alumnes de la UB troben indicis de les tropes d'Annibal a Valls»

El Periódico, 28 de gener de 2015

<https://www.elperiodico.com/es/ciencia/20150127/alumnos-de-la-ub-hallan-huellas-de-las-tropas-de-anibal-en-valls-3888253>

L'article se centra, principalment, en la recerca del campament cartaginès d'Annibal a la zona del jaciment ibèric del Vilar, de la troballa del gran fossar del jaciment i de la batalla de Cissa.

274. Serra Ràfols, J. de C.

El poblament prehistòric de Catalunya

Ed. Barcino, Barcelona, 1930, 173 pàg.

Loc. pàg.: 104

Loc. document: ICAC Fons Palol

Valuosa referència de les excavacions portades a terme per l'IEC, l'any 1923, al jaciment del Vilar. L'autor, que va intervenir directament en els treballs, ens informa de la gran extensió de jaciment del qual només van poder excavar part de dues estances.

Així mateix, ja apunta les dificultats d'excavació i d'investigació del poblat a causa del procés d'urbanització que començava a patir la zona on s'ubica.

*Fragment del cavallet
trobat al jaciment de
Garràfols. Fotografia:
Burguete.*



275. Serra Ràfols, J. de C.

«Notes sobre la indústria del ferro a Catalunya abans de la romanització»
Papeles del Laboratorio de Arqueología de Valencia, 5, València, 1968, 9-21 pàg.
<https://ojs.uv.es/index.php/saguntum/article/download/7977/7580>

Abans d'iniciar l'article pròpiament dit, l'autor fa un esment de l'excavació del Vilar de 1923 en la qual va participar. Explica que al costat del material ceràmic hi va trobar una extraordinària quantitat d'objectes de ferro i escòries de ferro que apareguren en la reduïda àrea que van excavar.

No va poder determinar la naturalesa de l'espai que van excavar. Segons ell:

[...] ho hauria pogut determinar si hagués tingut lloc un veritable treball d'excavació. Fou la primera vegada de la qual tenim record que veiérem associats un gran nombre d'objectes de ferro, indeterminables quant a llur forma, amb una massa considerable d'escòries. L'única peça que s'extragué en relatiu bon estat de conservació fou una mena de trespeus.

276. Solé, G.

«Entrevista amb... Jaume Noguera Guillén»
El Vallenc, 13 d'abril de 2016

<http://www.elvallenc.cat/entrevista/valls-podria-ser-una-ciutat-iberica-de-prim-er-ordre-de-lepoca/#comments>

Entrevista a Jaume Noguera que ens parla de la troballa del fossat del jaciment ibèric del Vilar.

277. Vilà, M. del V.

«Figura zoomorfa de Montbarbat»

Pyrenae, 25, 1994, 141-149 pàg.

<http://www.raco.cat/index.php/Pyrenae/article/view/165090/242626>

Es fa un esment a la pota de cavallet de fang apareguda al jaciment dels Garràfols (Vallmoll), actualment conservat al Museu de Reus.

278. Vilaseca, S.

«Muralla ibèrica de Mont-ral»

Noticiario Arqueológico Hispánico, 1966-68, Madrid, 1969, 328 pàg.

Loc. pàg.: 260-261

Loc. document: CRAI

L'autor ens informa de la troballa d'aquesta muralla, l'any 1948, i del seu estudi més aprofundit, l'any 1964. La situa i la descriu. Així mateix, identifica restes de murs del que podria ser el poblat.

De la cultura material que hi va recollir, parla de fragments de ceràmica a mà, a torn i a campaniana.

B.5. Món romà

279. Canyelles, J. / Piñol, L. / Vergés, J. M.

«La villa d'Alcover i la necròpolis de Mas Gassol»

Quaderns de Vilaniu, 29, Valls, 1996, 164 pàg.

<https://www.raco.cat/index.php/QuadernsVilaniu/article/viewFile/.../136254>

Estudi de la troballa de sis tombes romanes tardanes mentre s'urbanitzava Mas Gassol (Alcover), que es relacionen amb un establiment rural romà proper.

Es descriuen enterraments en *tegulae*, túmul i taüt de fusta. La seva cronologia se situa entre els segles III i V dC per la presència d'àmfora africana en la construcció de les tombes.

280. Ciurana, J.

«A la recerca del patrimoni arqueològic perdut (i maleït)»

El Vallenc, 1.392, 30 de gener de 2015, 120 pàg.

Loc. pàg.: 58

Loc. document: BCC

Denúncia de l'abandonament del patrimoni arqueològic vallenc. Incideix en les restes dels banys romans situats a la plaça de la Vila Romana. Incomprensibles per la manca de plafons explicatius i d'una cura en el seu manteniment.

281. Jordi

«Notícies al vol: el poblat iber del Vilar»

Cultura, 606, Valls, juny de 2000, 47 pàg.

Loc. pàg.: 42-43

Loc. document: BCC

Informació breu sobre els resultats de les prospeccions arqueològiques realitzades a la zona del Vilar, obligades per un nou projecte d'urbanització i construcció de nous habitatges. S'informa de la troballa de restes del poblament ibèric, encara que, realment, les troballes corresponen al que es coneix com la vil·la romana del Vilar.

282. López Vilar, J.

«El poblament rural del Camp de Tarragona en època romana: assaig de síntesi» *Butlletí Arqueològic*, 28. Reial Societat Arqueològica Tarraconense, Tarragona, 2006
<http://www.raco.cat/index.php/ButlletíArq/article/viewFile/315017/405152>

Treball de síntesi en el qual es fan referències a la destrucció de jaciment ibèric del Vilar; a les vil·les romanes del Vilar i al Cogoll i als monuments funeraris associats al Cogoll i al columbari de Vila-rodona.

283. López, J. / Prevosti, M.

«El poblament rural del Camp de Tarragona en època tardorepublicana (s. II-I aC)» *Estudis sobre el Món Rural d'Època Romana*, 5, Girona, 2010.

https://www.academia.edu/738762/El_poblament_rural_del_Camp_de_Tarragona_en_%C3%A8poca_tardorepublicana_segles_II-I_aC_

Treball de síntesi en el qual es fan referències a la destrucció del jaciment ibèric del Vilar; a les produccions de Fontscaldes i el seu forn; a la producció local d'àmfores binàries (imitacions de models grecoitàlics i Dressel IA) de la vil·la romana del Vilar i a les excavacions portades a terme al *castellum* de Puigpelat.

284. Macías i Solé, Josep M.

«CODEX, cinc anys d'experiència. La vil·la del torrent de Vallmoll. Un cas pràctic» *Quaderns de Vilaniu*, 29, Valls, 1996, 164 pàg.

<http://www.raco.cat/index.php/QuadernsVilaniu/article/view/107884>

L'article se subdivideix en dues parts ben diferenciades. En la primera es revisa el tarannà professional de l'empresa d'arqueologia CODEX. En la segona es donen els resultats de l'excavació d'urgència realitzada durant la construcció de la fàbrica Finstral. La denominació coneguda d'aquesta vil·la romana és la de les Cavalleries i ja va estar afectada i tallada durant la construcció de la variant N-240. En aquests moments el jaciment arqueològic va aflorar, però no es va portar a terme cap excavació controlada. La carretera el va dividir en dos i alguns murs van quedar exposats en els talls del nou traçat.

La intervenció realitzada per l'empresa CODEX va estudiar aquests diferents murs i la delimitació de la zona afectada per la nau industrial. La limitació de l'excavació no va permetre treure gaires conclusions, però la ceràmica trobada ens aporta un arc cronològic que va des de l'època tardorepublicana fins al s.V dC.



Restes de la villa romana de les Cavalleries. Fotografia: Macías.

285. Macías i Solé, Josep M.

«Els assentaments rurals com a espai de residència: l'exemple del *territorium* de Tàrraco»

Cota Zero, revista d'Arqueologia i Ciència, 20, Barcelona, 2005, 78-86 pàg.

<http://www.raco.cat/index.php/CotaZero/article/view/67388>

Treball de síntesi en el qual es fan referències a les vil·les romanes del Vilar (Valls) i les Cavalleries (Vallmoll).

286. «Notes abreujades: del 23 al 31 de desembre»

Cultura, 513, Valls, gener, 1992, 119 pàg.

Loc. pàg.: 117

Loc. document: BCC

Textualment:

Es descobreix prop d'Alcover un jaciment arqueològic amb restes d'una necròpolis romana. El Laboratori d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona (LAUBT) de la Facultat de Tarragona rep l'encàrrec de realitzar les prospeccions que calguin. Segons les primeres hipòtesis, que no permeten ésser gaire precises, la necròpolis pot pertànyer a un període comprès entre els segles I i IV després de Crist.

B.6. Època medieval

287. Cabestany, J. F.

«Vías de comunicación medievales en la cuenca del río Francolí (Tarragona)»
XV CNA, 1979, 1234 pàg.

Loc. pàg.: 1203-1210

Loc. document: CRAI

Aquest treball se centra en les possibles vies de comunicació existents a partir de l'arqueologia. Se centra en els camins reials i s'assenyala l'existència de nou ponts. D'entre aquests, destaca el de la Riba, el del Pont de Goi (s. XIV), l'existent a l'antic camí d'Alcover-Valls (s. XIV-XVI) i el pont dels Moros a Alcover.

288. «El castell de Saburella»

Cultura, 549, Valls, abril de 1995, 68 pàg.

Loc. pàg.: 68 amb fotografia

Loc. document: BCC

Fitxa inventari sobre el castell (localització, accés i descripció).

289. Jordi

«Notícies al vol: uns arcs gòtics a ca Magrané»

Cultura, 609, Valls, octubre de 2000, 47 pàg.

Loc. pàg.: 41

Loc. document: BCC

Informació sobre l'enderroc de ca Magrané i de les accions que es duen a terme per salvar els arcs gòtics i les restes arqueològiques conservades al seu interior.

290. Plana, M.

«Restes arqueològiques on s'ha d'emplaçar el Museu Castellè»

Diari de Tarragona, 10160, 10 de juliol de 2015, 48 pàg.

Loc. pàg.: 23 amb fotografia

Loc. document: Hemeroteca de Tarragona

Notícia de la troballa de restes dels soterranis d'edificis del s. XVIII i anteriors localitzats a l'àrea que toca amb el carrer de Sant Oleguer. Es tracta, principalment, de cups i arcs.

B.8. Arqueologia industrial

291. Palau Rafecas, «El Galo», Salvador

«Inventari-recerca dels molins fariners del riu Francolí»

Quaderns de Vilaniu, 18, Valls, novembre de 1990, 81-103 pàg.

www.raco.cat/index.php/QuadernsVilaniu/article/download/107807/135571

Inventari i descripció de les restes de molins fariners conservades al llarg del riu Francolí. De l'Alt Camp se n'han identificat sis, els quals se situen als municipis de Mont-ral, la Riba, Alcover, Valls, la Masó i Vallmoll.

C. Altres

292. Estallo, A.

«Retiren els elements patrimonials de Bonifàs de l'antiga casa dels Arnet, al carrer de Sant Antoni»

www.elpunt.cat, març de 2009

Informació de la retirada d'elements patrimonials del segle XVII situats a la façana principal del núm. 47 del carrer de Sant Antoni. L'edifici s'ha de rehabilitar i la retirada d'aquests elements es fa per no causar danys durant l'obra, però que, un cop finalitzada, hi ha el compromís de col·locar-los de nou al seu lloc d'origen.

293. «Les barraques de pedra seca»

Cultura, 548, Valls, març de 1995, 44 pàg.

Loc. pàg.: 44 amb fotografia

Loc. document: BCC

Fitxa d'inventari general sobre aquest tipus de construcció (origen, sistema emprat i utilitat).

294. Jordi

«Notícies al vol: els murs o les muralles»

Cultura, 587, Valls, octubre de 1998, 47 pàg.

Loc. pàg.: 43

Loc. document: BCC

Notícia de la localització casual d'una torre dins de l'antic perímetre emmurallat de Valls.

295. Jordi

«Notícies al vol: una descoberta arqueològica»

Cultura, 586, Valls, setembre de 1998, 47 pàg.

Loc. pàg.: 43-43 amb fotografies

Loc. document: BCC

Notícia de la descoberta d'un arc de mig punt durant les obres de restauració de l'església de Sant Antoni. Aquest arc, possiblement de porta cegada, està situat a la paret de l'església que dona al carrer de Sant Sebastià.

296. Jordi

«Notícies al vol: uns arcs gòtics a ca Magrané»

Cultura, 609, Valls, octubre de 2000, 47 pàg.

Loc. pàg.: 41

Loc. document: BCC

Informació de l'imminent enderroc de l'edifici anomenat ca Magrané i de les accions que s'estan portant a terme per salvar els arcs gòtics i les restes arqueològiques del seu interior.

297. Martí, J.

«La imparable destrucció del patrimoni vallenc: fins on i quan?»

El Punt, 1157, 20 de novembre de 1999, 52 pàg.

Loc. pàg.: 19

Loc. document: Hemeroteca de Tarragona

Denúncia sobre l'enderroc d'un immoble obra de Cèsar Martinell, situat a la cruïlla dels carrers Anselm Clavé i Avenir.

298. «La mina de l'Arquebisbe: dos segles d'aigua»

Cultura, 588, Valls, novembre de 1998, 47 pàg.

Loc. pàg.: 4-6 amb fotografies

Loc. document: BCC

Treball de divulgació sobre el projecte de l'arquebisbe Joaquim de Santiyan de portar aigua a Tarragona i aprofitar la canalització romana que captura aigua des del riu Gaià. Explicació sobre les obres de millora portades a terme en la conducció i el seu traçat.

299. Pons Herrero, A.

«La ciutat subterrània»

Cultura, 552, Valls, juliol-agost de 1995, 48 pàg.

Loc. pàg.: 5-7

Loc. document: BCC

Interessant treball sobre la xarxa antiga del clavegueram de Valls. Així mateix es fan referències sobre cellers i túnels que s'han trobat dintre del clos de la ciutat medieval.

300. Pons Pena, J.

«Un antic cementiri vallenc»

Cultura, 555, Valls, novembre de 1995, 44 pàg.

Loc. pàg.: 39

Loc. document: BCC

Informació sobre un antic cementiri vallenc situat al camí de la Xamora (actualment, el carrer Canonge Cardó).